

PRIVAT SOCIALSERVICE

Med privat socialservice avses av en enskild person eller sammanslutning tillhandahållen vård av barn och ungdomar, barnomsorg, tjänster för handikappade, utvecklingsstörda och äldre samt tjänster inom missbrukarvården eller andra motsvarande socialvårdstjänster, till vilka hör bl.a. boendeservice för mentalvårdsklienter.

Lagen tillämpas på privat socialservice som serviceproducenten tillhandahåller mot ersättning genom drivande av rörelse eller yrkesutövning, om inte något annat stadgas i lag. Lagen tillämpas även på socialservice som produceras av affärsföretag som offentliga samfund bildat.

Lagen tillämpas inte på socialservice som landskapet, en kommun eller ett kommunalförbund producerar. Lagen tillämpas inte heller på vård som ordnas med stöd för närståendevård eller verksamhet i enskilt daghem.

Angående det tillstånd som behövs för privat barnskyddsanstalt gäller bestämmelserna i 33 § barnskyddslagen.

VERKSAMHETSFÖRUTSÄTTNINGAR

- ✓ Verksamhetsenheten skall till sina sanitära och övriga förhållanden vara lämplig för den vård, fostran och övrig omsorg som skall tillhandahållas där.
- ✓ Verksamhetsenheten skall ha tillräckliga och ändamålsenliga lokaler och anordningar samt den personal som verksamheten förutsätter.
- ✓ Personalen skall vara tillräckligt stor med avseende på servicebehovet och antalet vårdbehövande.
- ✓ Personalen skall ha samma behörighet som krävs av kommunens yrkesutbildade socialvårdspersonal i motsvarande uppgifter.
- ✓ Ifråga om en privat barnskyddsanstalt gäller för antalet vårdplatser och inom socialvården yrkesutbildad personal det som stadgas i barnskyddsförordningen.
- ✓ Tjänsterna skall basera sig på ett avtal till vilket fogas en service-, vård-, omsorgs-, habiliterings- eller annan motsvarande plan.
- ✓ Verksamhetsenheten skall ha en person som ansvarar för servicen och för att serviceverksamheten uppfyller de krav som ställs på den. Den person som svarar för servicen skall ha för uppgiften lämplig behörighet och tillräcklig praktisk erfarenhet av motsvarande verksamhet.

TILLSTÅNDS- OCH ANMÄLNINGSFÖRFARANDE

En privat serviceproducent som fortlöpande tillhandahåller *socialservice dygnet runt* genom drivande av rörelse eller yrkesutövning skall ansöka om *tillstånd hos landskapsregeringen* innan verksamheten inleds eller ändras väsentligt.

En privat serviceproducent som driver *annan privat socialservice än verksamhet dygnet runt*, skall innan verksamheten inleds, ändras väsentligt eller upphör göra en skriftlig *anmälan till den kommun där tjänsterna tillhandahålls*. Om den för servicen ansvariga personen byts ut, skall också detta meddelas kommunen. Kommunen skall meddela landskapsregeringen dessa uppgifter för registret över serviceproducenter.

ANMÄLAN

Anmälan görs till det organ, vanligtvis socialnämnden, som svarar för kommunens socialvård i den kommun där tjänsterna tillhandahålls. Anmälningssblanketter och anvisningar om förfarandet finns att få hos kommunens socialmyndighet samt hos landskapsregeringen samt på landskapsregeringens hemsida www.ls.aland.fi

ANSÖKAN OM TILLSTÅND

Tillstånd söks hos landskapsregeringen. Ansökningsblanketter finns att få på landskapsregeringen och på landskapsregeringens hemsida www.ls.aland.fi. Till ansökan skall fogas de utredningar och handlingar som räknats upp i tillståndsansökan. Utlåtande av det organ i verksamhetsenhetens förläggingskommun som ansvarar för socialvården eller den tjänsteinnehavare som organet utsett skall bifogas ansökan.

Handläggningen av ansökan vid landskapsregeringen förutsätter att brand- och räddnings- samt hälsonämnden har förrättat inspektion vid verksamhetsenheten. Brandsynprotokollet och hälsoämndens utlåtande skall fogas till ansökan. En säkerhetsplan för verksamhetsenheten samt en säkerhetsutredning skall också fogas till ansökan.

Om verksamhetsområdet för den som producerar privat service omfattar tjänster för minderåriga, utreder landskapsregeringen innan den beviljar tillstånd brottslig bakgrund hos de personer som inte hör till personalen i arbetsavtalsförhållande och vars arbete omfattar arbete med barn i enlighet med landskapslagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som skall arbeta med barn.

En serviceproducent som också tillhandahåller service inom privat hälso- och sjukvård, skall ansöka om särskilt tillstånd också till denna verksamhet.

BRAND- OCH RÄDDNINGSMYNDIGHETENS INSPEKTION

Brand- och räddningsmyndigheten i kommunen har tillsyn över brand- och personsäkerheten i lokalteter där socialservice tillhandahålls.

För ytterligare information kan man kontakta kommunens brand- och räddningsmyndighet.

Brandsynprotokollet är ett absolut nödvändigt dokument då beslut om byggnadens lämplighet som vårdanstalt prövas med tanke på brand- och personsäkerheten.

Det förutsätts att säkerhetsplanen och säkerhetsutredningen är försedda med en anteckning om godkännande.

HÄLSOINSPEKTION

Hälsonämnden har tillsyn över de sanitära förhållandena vid verksamhetsenheten. För ytterligare information kan man kontakta hälsoinspektionen vid Ålands hälso- och sjukvård. Hälsomyndighetens utlåtande fogas till ansökan.

UTLÅTANDE AV DEN MYNDIGHET SOM ANSVARAR FÖR SOCIALVÅRDEN I KOMMUNEN

Till ansökan skall fogas utlåtande av det organ, vanligtvis socialnämnden, i verksamhetsenhetens

förläggningsskommun som ansvarar för socialvården eller utlåtagande av den tjänsteinnehavare som organet utsett.

LANDSKAPSREGERINGENS INSPEKTION OCH BESLUT

Landskapsregeringen inspekterar en privat verksamhetsenhet som bedriver serviceverksamhet dygnet runt så snart som möjligt efter att ansökan med bilagorna har lämnats till landskapsregeringen.

Landskapsregeringen tar sitt beslut på basis av ansökan. I beslutet kan sökas ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med besväransvisningen som fogas till beslutet. I fråga om tillstånd till privat barnskyddsanstalt tillämpas 33 § barnskyddslagen.

KONTROLL AV BROTTSLIG BAKGRUND HOS PERSONER SOM ARBETAR MED BARN

Om verksamhetsområdet för den som producerar privat socialservice omfattar tjänster för minderåriga och verksamheten omfattar arbete som varaktigt och i väsentlig grad består i att utan vårdnadshavarens närvaro fostra, undervisa, sköta eller annars ta hand om minderåriga eller annars arbeta i personlig kontakt med minderåriga, skall brottslig bakgrund hos de personer som arbetar med minderåriga barn kontrolleras (landskapslagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som skall arbeta med barn (3/2004)).

Vid tillståndsförfarandet beträffande tillhandahållande av privat socialservice begär landskapsregeringen innan den beviljar tillstånd att en person som inte hör till serviceproducentens personal i arbetsavtalsförhållande och vars arbete omfattar uppgifter som nämns ovan, visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen. Till den del det är frågan om anmälningspliktig socialserviceverksamhet skall kommunen på motsvarande sätt kräva att personen i fråga visar upp ett straffregisterutdrag.

Serviceproducenten skall meddela landskapsregeringen eller den kommun som det är frågan om, när en ny sådan person anställs för de nämnda uppgifterna som inte hör till serviceproducentens personal i arbetsavtalsförhållande, eller när en sådan person första gången tilldelas sådana uppgifter.

Arbetsgivaren (serviceproducenten) skall kräva att en person visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen, när en person första gången anställs eller utnämns till ett anställnings- eller tjänsteförhållande som omfattar uppgifter som avses.

Straffregisterutdraget som avses i 6 § 2 mom. straffregisterlagen skall skaffas av personen själv. Utdraget är avgiftsfritt. Straffregisterutdraget får inte vara äldre än sex månader. I handlingarna får inte antecknas uppgifter om utdragets innehåll, inte heller får utdraget kopieras. Straffregisterutdraget skall utan dröjsmål återlämnas till den som visat upp det.

Utdraget beställs från Rättsregistercentralen, adress: Linnankatu 3 B, PB 157, 13101 Tavastehus, kundservice, tfn (03) 622 37 70, telefax (03) 622 37 83, e-post: oikeusrekisterikeskus@om.fi

ÄNDRINGAR I VERKSAMHETEN

Landskapsregeringens tillstånd krävs om verksamheten ändras väsentligt, t.ex. om man gör ändringar i verksamhetsutrymmen eller klientplatser eller om den för servicen ansvariga personen byts ut eller om verksamheten i övrigt väsentligt ändras. Landskapsregeringen skall alltid

underrättas om ändringarna i verksamheten. Ändring av tillstånd förutsätts bland annat i sådana situationer där serviceverksamheten ändras till följd av att klienterna kräver mera vård (t.ex. serviceboende blir effektiverat serviceboende). Även andra ändringar i verksamheten skall meddelas landskapsregeringen.

Som bilaga till ansökan som gäller ändringar i tillståndet skall till landskapsregeringen inlämnas de handlingar, utredningar och utlåtanden som behövs för att frågan skall kunna prövas.

På förfarandet gällande ändringar i tillståndet tillämpas i tillämpliga delar det som ovan nämnts om handläggningen av ansökan.

Landskapsregeringen skall utan dröjsmål underrättas, om verksamheten upphör.

ÄNDRINGAR SOM GÄLLER DEN SOM TILLHANDAHÅLLER SERVICE

Namn- och adressändring för serviceproducenten skall omedelbart skriftligen meddelas landskapsregeringen. Som bilaga till anmälan om namnändring skall landskapsregeringen tillställas utdrag ur handels-, förenings- eller stiftelseregistret.

VERKSAMHETSBERÄTTELSEN TILL LANDSKAPSREGERINGEN FÖRE 31.5

Privata serviceproducenter som erhållit tillstånd skall årligen lämna en verksamhetsberättelse till landskapsregeringen.

I berättelsen skall nämnas de ändringar som har skett beträffande personalen, lokalerna och verksamheten.

Verksamhetsberättelsen inlämnas till landskapsregeringen för varje kalenderår före utgången av maj följande år på en blankett som sänds till serviceproducenten.

TILLSYN ÖVER PRIVAT SOCIALSERVICEVERKSAMHET

Verksamhetsenheten skall vid tillhandahållandet av servicen vid varje tillfälle uppfylla de krav som ställts på den.

Tillsynen över den privata socialservicen ankommer på landskapsregeringen samt på den kommun där tjänsterna tillhandahålls. Tillsynsmyndigheten i kommunen är det organ som ansvarar för socialvården eller den tjänsteinnehavare som organet utsett.

Tillsynsmyndigheterna ger handledning och råd åt serviceproducenter.

Om bristfälligheter eller missförhållanden upptäcks i tillhandahållandet av socialservice eller om man vid ordnandet av verksamheten har förfarit i strid med bestämmelserna, kommer landskapsregeringen att vidta åtgärder som avses i 16 – 18 § lagen om tillsyn över privat socialservice.

STADGANDEN

Lag om tillsyn över privat socialservice (FFS 603/1996), se 1 § 1 mom LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård (101/1995).